

Haziran ayında ihracat yüzde 15,8 artış gösterdi.

Ticaret Bakanlığının açıkladığı geçici dış ticaret verilerinde genel ticaret sistemine (GTS) göre ihracat son 3 aylık düşüş sonrası Haziran ayında yıllık bazda yüzde 15,8'lik artış gösterdi. İthalat hacmi de 2 ayın ardından yüzde 8,2 ile artışa döndü.

Dış Ticaret (milyar dolar)	Genel Ticaret Sistemi (GTS)				
	İhracat	İthalat	Denge	Karşılama Oranı	Hacim
Haz.19	11,63	15,06	-3,43	77,2%	26,70
Haz.20	13,47	16,31	-2,84	82,6%	29,77
Değişim	15,8%	8,2%	-17%	7%	12%
Haz.19 (yıllık)	178,93	205,05	-26,1	87,3%	383,98
Haz.20 (yıllık)	167,52	207,09	-39,6	80,9%	374,61
Değişim	-6,4%	1,0%	51%	-7%	-2%

Haziran ayı verileri Ticaret Bakanlığından, önceki gerçekleştirmeler TÜİK'ten alınmıştır.

İhracat yılın ilk iki ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4'lük artış gösterse de Mart ayı ile başlayan olumsuz seyir ile yılın ilk yarısında yüzde 15 gerileyerek 75,1 milyar dolar oldu. Aynı dönemde ithalat da yüzde 3,2 oranında daraldı.

En fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz fasıl olan motorlu kara taşıtları yılın ilk yarısında yüzde 30 daralma gösterirken onu takip eden kazanlar ve makineler yüzde 15, demir ve çelik ihracatı da yüzde 23 oranında azalış kaydetti.

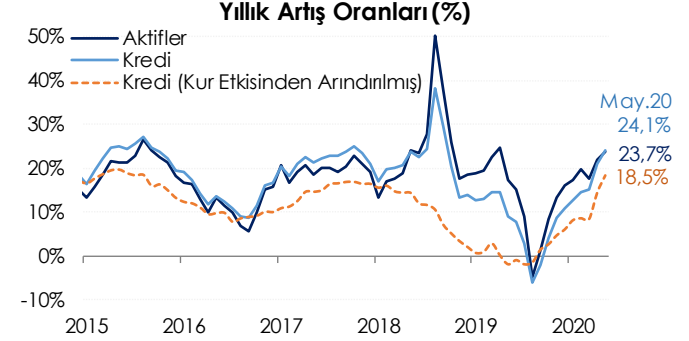
İhracattaki İlk 5 fasıl (GTS)	Oca-Haz Dönemi		
milyar \$	2019	2020	Değişim
Motorlu kara taşıtları	13,4	9,3	-30%
Kazanlar, makineler	8,7	7,4	-15%
Demir ve çelik	5,4	4,1	-23%
Elektrikli makina ve cih.	4,6	4,0	-13%
Kıymetli taşlar ve metaller	3,4	3,0	-11%
İlk 5 Fasıl Toplamı	35,4	27,8	-22%
Diğer	52,9	47,3	-11%

Oca-Haziran döneminde toplam ihracatın üçte birini oluşturan en fazla ihracat yapılan ilk 5 ülkede ABD dışındaki diğer ülkelerde yıllık bazda azalış izlendi. Bu dönemde ABD ihracatında yüzde 6,6 oranındaki artış Haziran ayı ihracatındaki yüzde 52'lik artıştan kaynaklandı.

İhracatta İlk 5 Ülke (GTS)	Oca-Haz		Değişim	
	2019	2020	milyar \$	%
1 Almanya	8,3	7,1	-1,2	-14,4%
2 ABD	4,3	4,6	0,3	6,6%
3 İngiltere	5,2	4,5	-0,7	-14,2%
4 Irak	4,7	4,1	-0,6	-13,5%
5 İtalya	4,9	3,6	-1,3	-27,0%
İlk 5 Toplamı	27,5	23,8	-3,6	-13,1%
Diğer	60,9	51,2	-9,7	-15,9%
Toplam	88,4	75,1	-13,3	-15,1%

Bankacılık Sektörü kredi artışı yüzde 24'e ulaştı.

Mayıs ayında Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü yıllık bazda yüzde 23,7, krediler toplamı yüzde 24,1 ve menkul değerler toplamı yüzde 58 oranında arttı.

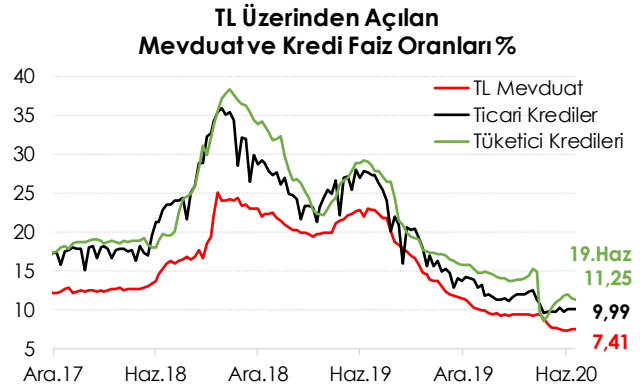

Aktifler toplamının yüzde 60'ını oluşturan kredilerde; Mayıs ayında YP kredilerinin (sepet kura göre döviz karşılığı) yüzde 3,5'lik azalışına rağmen TP kredilerinin yüzde 33,8'lik artışı etkili oldu. Kur etkisinden arındırılmış kredi hacmi ise yıllık bazda yüzde 18,5 oranında artarak Ağustos 2015'ten bu yana en yüksek artış değerini aldı.

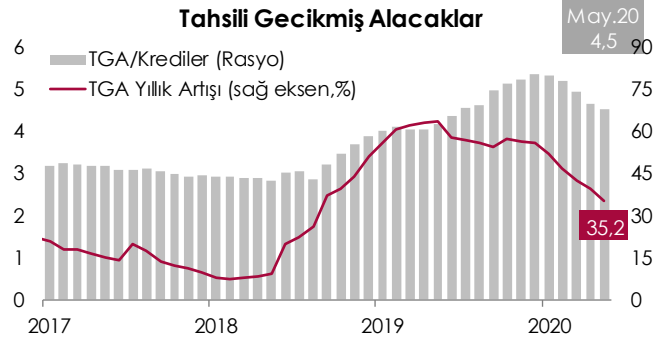
Toplam krediler içinde yaklaşık yüzde 80 payı olan kurumsal krediler (KOBİ kredileri %25 + Ticari krediler %54) yıllık bazda yüzde 23,3 oranında artarken, yüzde 17 payı olan tüketici kredileri yüzde 34,6 oranında genişledi.

Bankaların kaynakları içinde en büyük fon kaynağı (yüzde 56,3) olan mevduat, Mayıs ayında yıllık bazda yüzde 31 arttı. TP mevduat hacmi yüzde 40,3 oranında artarken, YP mevduat hacmi dolar cinsinden yüzde 5,7'lik artış ile 224,7 milyar dolar oldu.

Mevduat ve kredi faizleri son 1 yıldır düşüşünü devam ettirmekte. 19 Haziran haftasında tüketici kredileri faizi yüzde 11,25 olurken, ticari kredi faizleri yüzde 9,99 ve mevduat faizleri yüzde 7,41'e indi.

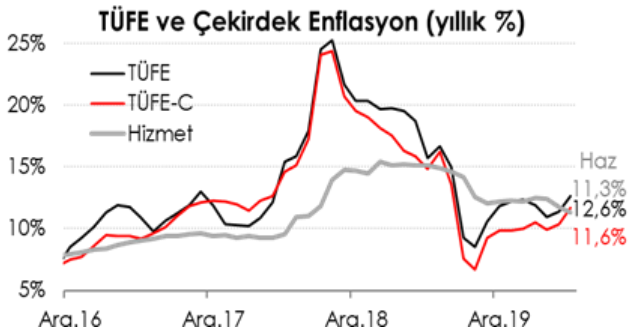
Kredi hacminin mevduata oranı 2018 yılı Haziran ayında yüzde 123,8 ile en yüksek seviyesini kaydettikten sonra gerileyerek 2018 yılında yüzde 117,5'e 2019 yılında yüzde 103,4'e indi. Mayıs ayında ise bu oran yüzde 106,24'e yükseldi.

Sektörün tahsili gecikmiş alacakları (TGA) 150,68 milyar TL olurken, takipteki alacaklar oranı bir önceki aya göre yüzde 4,64'ten yüzde 4,54'e sınırlı da olsa gerileme kaydetti.

Haziran Ayında Tüketici Enflasyonu yüzde 12,62 oldu.

Haziran ayında tüketici enflasyonu yüzde 0,6 olan aylık beklentinin üzerinde yüzde 1,13 seviyesinde gerçekleşti. Aylık bazdaki artışa en yüksek katkı 0,67 puan ile ulaştırma grubundan geldi. Söz konusu grubun artışında, salgın nedeniyle alınan önlemlerin şehirlerarası otobüs ücretlerine yükseliş olarak yansımaları öncelikle etkili oldu. Öte yandan, gıda ve alkolsüz içecekler grubu 0,39 puan ile tüketici enflasyonuna negatif katkı yaptı. Haziran ayında yıllık enflasyon ise yüzde 12,0 seviyesindeki piyasa beklentisinin üzerinde gerçekleşerek yüzde 12,62 seviyesinde açıklandı.

Enerji, gıda, tütün, altın ve alkollü içeceklerin dahil edilmediği çekirdek enflasyon göstergesi C endeksi ise yüzde 11,6'ya yükseldi.

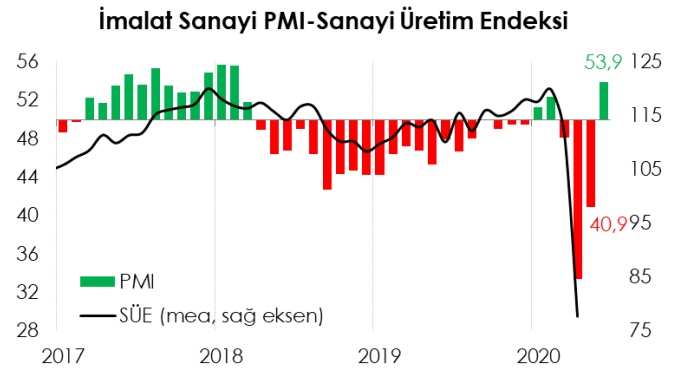
Fiyatlama davranışını gösteren hizmet enflasyonu ise, Haziran ayında yüzde 11,76 seviyesinde gerçekleşerek son üç ayın ardından tekrar artış gösterdi.

Üretici Fiyatları Endeksinin yıllık artış oranı yüzde 6,17 olarak gerçekleşti. Sepet kurun (0,5 ABD Doları + 0,5 Avro) yıllık yüzde 20,7 artması ve salgın nedeniyle yavaşlayan ekonomik aktivitenin birim maliyetleri artırması üretici fiyatlarının artış hızının hafif yükselmesinde etkili oldu. Sert düşüş yaşayan petrol fiyatlarının etkisiyle yıllık bazda son üç aydır gerileyen ÜFE alt endekslerinden enerji fiyatlarının ise Haziran ayında yüzde 5,0 düşerek gerileme hızının ivme kaybettiği görüldü.

PMI Endeksinde yükseliş Haziran ayında da sürdü.

Şirketlerin satın alma yöneticilerinin, mal ve hizmet satın alma eğilimlerini yansıtan İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) Haziran ayında da reel sektörün covid-19 salgınının etkilerini üzerinden atmaya çalışmaya devam ettiği sinyali verdi.

Nisan ayında gördüğü dip seviyenin ardından yükselişe geçen PMI endeksi, Haziran ayında 53,9 puan ile 2018 yılı Şubat ayından bu yana ki en yüksek değerini aldı.

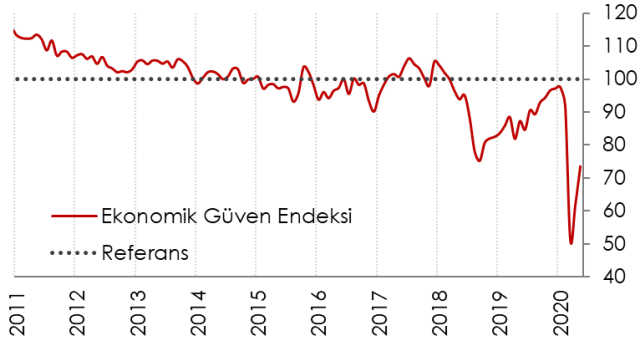
Geçtiğimiz üç aydır gerileyen PMI endeksi, salgında normalleşme döneminin başlamasıyla Haziran ayında 50 seviyesindeki referans değerini üzerine çıkararak sektörde genişlemeye işaret etti. Talebin ve tüketimin canlandığı Haziran ayında imalatçıların üretim hacimlerinin yanı sıra hem istihdam hem de satın alma faaliyetleri arttı. Öte yandan, üretimdeki artışı desteklemek için mevcut stokların kullanılması, stokların azalmasına neden oldu.

Ekonomik Güven Endeksi tüm alt endekslerindeki canlanmanın desteğiyle Haziran ayında da arttı.

TÜİK tarafından açıklanan ve tüketici ile üreticilerin ekonominin genel gidişatına ilişkin değerlendirmelerini yansıtan Ekonomik Güven Endeksi (EGE), Haziran

ayında bir önceki aya göre yüzde 19,1 artarak 73,5 seviyesinde gerçekleşti. Böylece Covid-19 salgınının etkisiyle Nisan ayında gördüğü dip seviyenin ardından Mayıs ayında yaşadığı artışı Haziran ayında da sürdürmüştü.

Ekonomik Güven Endeksi

EGE alt sektör güven endekslerinden inşaat sektörü güven endeksi, bir önceki aya göre yüzde 33,1 artışla 78,0 değerini alarak en hızlı yükselişi gösteren alt kalem oldu. Söz konusu endeks bir önceki yılın aynı ayına göre ise yüzde 54,6 artarak tarihi sıçramasını gerçekleştirdi.

Tüketici güven endeksi yüzde 5,2 artışla 62,6 seviyesinde gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,7 artış kaydeden tüketici güven endeksi yıllık bazda artış gösteren bir diğer alt kalem oldu.

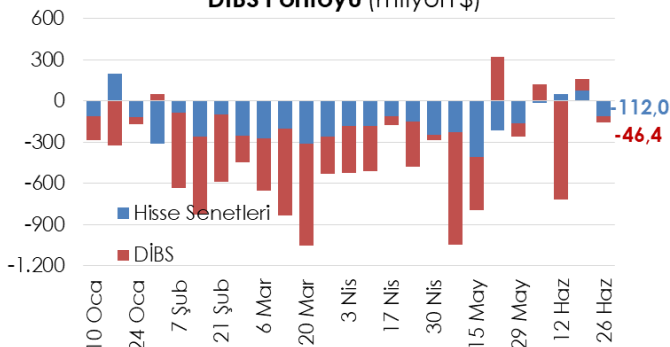
İmalat sanayi güven endeksi bir önceki aya göre yüzde 22,2 artışla 89,8 seviyesinde, hizmet sektörü güven endeksi yüzde 8,5 artışla 55,5 seviyesinde ve perakende ticaret sektörü güven endeksi yüzde 9,3 artışla 86,4'e yükseldi. Söz konusu alt sektör güven endeksleri yıllık bazda ise gerilemeye devam etti.

Haftalık Para, Banka ve Menkul Kıymet İstatistikleri

26 Haziran ile biten haftada yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında net 112,0 milyon dolar satış, DİBS piyasasında ise 46,4 milyon dolar satış gerçekleştirdi.

Yurt dışı yerleşiklerin portföyünde 7,1 milyar dolar DİBS ve 24,4 milyar dolar Hisse Senedi bulunmakta.

Yurt Dışı Yerleşiklerin Hisse ve DİBS Portföyü (milyon \$)

Döviz Tevdiat Hesapları (DTH) 26 Haziran ile biten haftada bir önceki haftaya göre yaklaşık 510 milyon dolar artış göstererek 230,6 milyar dolara çıkarken toplam mevduatlar içindeki payı yüzde 50,1 oldu. DTH, yurt içi gerçek kişilerde 274 milyon dolar artarken yurt içi tüzel kişilerde 302 milyon dolar arttı.

TCMB'nin Brüt Döviz Rezervi 1,8 milyar dolar azalışla 51,4 milyar dolara inerken, altın dahil toplam brüt rezervler 1,4 milyar dolarlık azalışla 90,2 milyar dolar oldu. Net rezervler ise 2,4 milyar dolar azalışla 29,1 milyar dolar oldu.

Veri Takvimi

6 Temmuz 2020	Reel Efektif Döviz Kuru
Pazartesi	
9 Temmuz 2020	Dış Ticaret Beklenti Anketi
Perşembe	
10 Temmuz 2020	Dış Ticaret Endeksleri
Cuma	İşgücü İstatistikleri

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER	2015	2016	2017	2018	2019	Son 3 Veri		
BÜYÜME						19.Ç3	19.Ç4	20.Ç1
GSYH (milyar USD)	862	863	853	789	754	202	206	176
GSYH (milyar TL)	2.339	2.609	3.111	3.724	4.280	1.146	1.190	1.071
Kişi Başına Gelir (USD)	11.019	10.883	10.602	9.693	9.127			
Büyüme Oranı (%)	6,1	3,2	7,4	2,6	0,9	1,0	6,0	4,5
Net İhracatın Katkısı (puan, %)	0,6	-1,3	0,1	3,6	2,3	-0,2	-4,7	-4,3
ENFLASYON (yıllık, %)						Nis.20	May.20	Haz.20
TÜFE	8,8	8,5	11,9	20,3	11,8	10,94	11,39	12,62
Yurt İçi ÜFE	5,7	9,9	15,5	33,6	7,4	6,71	5,53	6,17
İŞGÜCÜ PİYASASI						Oca.20	Şub.20	Mar.20
İşsizlik Oranı (ort. %)	10,3	10,9	10,9	11,0	13,7	13,8	13,6	13,2
İşgücüne Katılım Oranı (%)	51,3	52,0	52,8	53,2	51,8	51,0	49,9	48,4
DÖVİZ KURLARI						Mar.20	Nis.20	May.20
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	99,17	93,58	86,32	76,37	76,22	73,06	69,18	68,60
USD/TL	2,91	3,54	3,81	5,27	5,95	6,52	6,99	6,80
EUR/TL	3,18	3,70	4,55	6,03	6,66	7,22	7,58	7,48
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	3,05	3,62	4,18	5,65	6,30	6,87	7,28	7,14
DIŞ TİCARET (GTS, 12 aylık, milyar USD)						Nis.20	May.20	Haz.20
Dış Ticaret Dengesi	-62,6	-52,9	-74,2	-54,0	-29,5	-38,4	-40,1	-39,6
İhracat	151,0	149,2	164,5	177,2	180,8	172,6	165,7	167,5
İthalat	213,6	202,2	238,7	231,2	210,3	211,0	205,9	207,1
Karşılama Oranı (%)	70,7	73,8	68,9	76,6	86,0	81,8	80,5	80,9
ÖDEMELER DENGESİ (12 aylık, milyar USD)						Şub.20	Mar.20	Nis.20
Cari İşlemler Dengesi	-27,3	-26,8	-40,6	-20,7	8,7	6,0	1,3	-3,3
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-3,5	-3,4	-5,1	-2,6	1,1	0,8	0,2	-0,4
Finans Hesabı	9,4	22,5	38,6	0,5	5,9	1,0	-5,0	-1,8
Doğrudan Yatırımlar (net)	14,2	10,8	8,4	9,4	5,7	5,4	5,3	4,7
Portföy Yatırımları (net)	-15,3	6,4	24,1	-3,1	-1,2	-10,0	-16,3	-14,2
Diğer Yatırımlar (net)	10,6	5,3	6,2	-5,7	1,5	5,7	5,9	7,7
Rezerv Varlıklar (net)	-11,8	0,8	-8,2	-10,4	6,3	0,2	-13,3	-19,1
Net Hata ve Noksan	6,1	5,1	-6,3	9,8	-8,3	-6,9	-9,5	-14,0
BÜTÇE (Kümülatif, milyar TL)						Mar.20	Nis.20	May.20
Harcamalar	506,3	584,1	677,7	830,8	999,5	285,3	393,8	479,2
Faiz Harcamaları	53,0	50,2	56,7	74,0	99,9	38,2	55,3	65,0
Faiz Dışı Harcamalar	453,3	533,8	621,0	756,8	899,5	247,1	338,5	414,3
Gelirler	482,8	554,1	630,3	758,0	875,8	255,7	321,0	389,1
Vergi Gelirleri	407,8	459,0	536,0	621,5	673,3	176,1	225,2	280,5
Bütçe Dengesi	-23,5	-29,9	-47,4	-72,8	-123,7	-29,6	-72,8	-90,1
Faiz Dışı Denge	29,5	20,3	9,3	1,1	-23,8	8,7	-17,5	-25,1
Bütçe Dengesi / GSYH (%)	-1,0	-1,1	-1,5	-2,0	-2,9	-2,7	-3,3	-3,4
BORÇ STOKU (12 aylık, milyar TL)						Mar.20	Nis.20	May.20
Merkezi Yönetim								
İç Borç Stoku	440,1	468,6	535,4	586,1	755,1	808,8	879,0	966,0
Dış Borç Stoku	238,1	291,3	341,0	481,0	573,8	653,3	696,6	667,3
Toplam Borç Stoku	678,2	760,0	876,5	1067,1	1328,8	1462,0	1575,6	1633,4
Genel Yönetim						19.Ç3	19.Ç4	20.Ç1
AB Tanımlı Borç Stoku	643,3	735,4	878,3	1134,0	1404,2	1319,4	1404,2	1554,5
AB Tanımlı Borç Stoku / GSYH(%)	27,5	28,2	28,2	30,4	32,8	32,1	32,8	35,1
BANKACILIK SEKTÖRÜ (milyar TL)						Mar.20	Nis.20	May.20
Krediler	1.484,3	1.733,6	2.097,3	2.393,1	2.654,4	2.894,8	3.102,6	3.159,9
İhracat Kredileri	115,4	140,7	174,2	245,7	274,7	313,3	338,4	338,7
Türk Eximbank İhracat Kredileri	43,2	61,6	80,3	129,5	142,9	147,9	165,0	166,1
Türk Eximbank'ın Payı (%)	37,4	43,8	46,1	52,7	52,0	47,2	48,8	49,0
SYR (%)	15,6	15,6	16,8	17,3	18,4	17,90	18,74	19,44
TGA (%)	3,1	3,2	3,0	3,9	5,4	4,96	4,64	4,54